

18. INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

Pojem **informační a komunikační technologie** (dále jen ICT) obecně zahrnuje technologie, jakými jsou mobilní telefony, počítače, internet a s nimi spojené systémy, aktivity a procesy, které se podílejí na zobrazení, zpracování, skladování a přenosu informací a dat elektronickou cestou.

Údaje o **internetové infrastruktuře** vychází z datových zdrojů Českého telekomunikačního úřadu a jsou vztaženy k 31. prosinci sledovaného roku.

Širokopásmový přístup k síti internet (*Broadband*) umožňuje rychlost stahování minimálně 2 Mbit/s. Za standard se v dnešní době považuje rychlé širokopásmové připojení (*Fast Broadband*) umožňující přenos dat v rozmezí 30–99,9 Mbit/s a za ideální pak superrychlé širokopásmové připojení (*Ultra-Fast Broadband*) s rychlostí vyšší než 100 Mbit/s. Účastníkem této služby může být fyzická nebo právnická osoba, která má uzavřenou smlouvu s poskytovatelem služby. Určování množství účastníků této služby se měří počtem přístupových míst, na kterých je poskytována služba pro jednu z níže uvedených technologií používaných pro připojení k internetu. Údaje uvedené v tabulkách k internetové infrastruktuře se vztahují pouze ke službám poskytovaným na maloobchodní úrovni, jedná se tedy o služby poskytované koncovým uživatelům.

Širokopásmový přístup k síti internet pomocí technologie **DSL** (*Digital Subscriber Line*) umožňuje širokopásmové připojení prostřednictvím kovového vedení (telefonní linky). V současnosti jsou nejčastěji využívány typy ADSL (*Asymmetric Digital Subscriber Line*) a především VDSL (*Very High Bit Rate Digital Subscriber Line*). Od roku 2013 zahrnuje i přístupy s využitím technologie VDSL v kombinaci s optickým vedením typu FTTCab (*Fiber To The Cabinet*).

Širokopásmový přístup prostřednictvím **sítě kabelové televize** (CATV) je vyjádřen počtem **kabelových modemů**, prostřednictvím kterých je účastníkům poskytována služba širokopásmového přístupu k síti internet.

Širokopásmový přístup k síti internet pomocí **optických vláken** (FTTx) zahrnuje optické připojení typu FTTH (*Fiber To The Home*), kdy je optické vlákno vedeno až do bytu a optické připojení typu FTTB (*Fiber To The Building*), kdy je optické vlákno přivedeno jen k budově a přenos uvnitř budovy je zajišťován jiným způsobem (například rádiovou sítí nebo lokální sítí s pevným vedením).

Fixní bezdrátový přístup v pevném místě (*Fixed wireless access*) zahrnuje připojení k síti internet v licencovaných (včetně fixního LTE/5G) a nelicencovaných (včetně fixního WiFi) kmitočtových pásmech.

Údaje o **ICT v domácnostech a jejich využívání jednotlivci** vycházejí z Výběrového šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci, které se provádí v rámci Integrovaných šetření v domácnostech (IŠD). Šetření je prováděno formou osobního interview s využitím osobního počítače, a to na výběrovém vzorku cca 10 000 jednotlivců ve věku 16 let a více. Výsledky byly převáženy na celkovou populaci osob v krajích České republiky ve věku 16 a více let. V údajích za domácnosti je zjišťován aktuální stav v období šetření (2. čtvrtletí sledovaného roku), údaje za jednotlivce jsou za poslední 3 měsíce v období šetření, kromě ukazatele o nakupování, který je sledován s referenčním obdobím 12 měsíců před dotazováním. Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou údaje v krajském členění publikovány jako tříleté klouzavé průměry.

Domácnosti s počítačem/internetem zahrnují všechny domácnosti, jež v době šetření uvedly, že alespoň jeden člen jejich domácnosti měl doma přístup k počítači/internetu.

Domácnosti s WiFi routerem jsou domácnosti, které v době šetření uvedly, že si v domácnosti rozvádějí internet pomocí WiFi routeru. WiFi router je zařízení, díky němuž se mohou osoby v dané domácnosti připojit k internetu z více zařízení najednou a také z kteréhokoliv místa, které je v dosahu WiFi sítě.

Osoby používající internet jsou jednotlivci, kteří použili internet alespoň jednou v posledních třech měsících, a to kdekoliv (např. doma, v práci, ve škole) pro jakýkoliv účel (soukromý i pracovní) z jakéhokoliv zařízení (např. z mobilního telefonu, počítače, chytré TV).

Osoby používající internet na mobilním telefonu jsou jednotlivci, kteří uvedli, že alespoň jednou v posledních třech měsících použili mobilní telefon pro přístup k internetu. Nezáleží přitom, zda se jednalo o použití telefonu soukromého či služebního a nezáleží ani na druhu připojení, který byl k přístupu na internet použit (mobilní síť, WiFi).

Osoby používající na internetu sociální sítě jsou jednotlivci, kteří se alespoň jednou v posledních třech měsících přihlásili ke svému uživatelskému profilu na těchto sítích a využívali dostupné služby jako je např. prohlížení příspěvků ostatních uživatelů, komunikace s ostatními uživateli nebo sdílení vlastních příspěvků.

Osoby nakupující na internetu jsou jednotlivci, kteří v posledních 12 měsících zakoupili nebo objednali jakékoliv zboží či služby na webových stránkách nebo přes aplikace. Jedná se o nákup pro soukromé účely. Nejedná se o nákup pro zaměstnavatele, školu či jiné organizace. Zboží či služby nemusely být placeny přes internet, mohly být placeny i dobírkou či při osobním odběru.

Data o **počtech ICT odborníků** pocházejí z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Z důvodu zajištění vyšší spolehlivosti a eliminace výrazných meziročních výkyvů hodnot za tuto skupinu zaměstnanců jsou data uváděna jako tříleté klouzavé průměry (např. hodnota pro rok 2021 je spočítána jako průměr z hodnot roku 2020, 2021 a 2022). Odborníci v oblasti informačních technologií (**ICT odborníci**) se dělí do dvou hlavních skupin, a to na Manažery, inženýry a specialisty v ICT a Techniky, mechaniky a opraváře ICT. Základem pro toto členění je Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO), která je národní statistickou klasifikací vypracovanou na základě mezinárodního standardu ISCO-08 (*International Standard Classification of Occupations*), jehož tvůrcem je Mezinárodní organizace práce. Vymezení ICT odborníků je od roku 2011

provedeno na základě tříd, skupin a podskupin klasifikace CZ-ISCO, které vychází z doporučení Eurostatu a Mezinárodní organizace práce.

Data o **mzdách ICT odborníků** pocházejí ze strukturální mzdové statistiky zaměstnanců, která vzniká sloučením výsledných databází výběrového šetření Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí, které pokrývá mzdovou sféru, a administrativního zdroje Informační systém o platu a služebním příjmu Ministerstva financí, který plošně pokrývá platovou sféru. Údaje o mzdách ICT odborníků v této publikaci jsou k dispozici pouze za užší vymezení ICT odborníků, které zahrnují dvě třídy Klasifikace zaměstnání (CZ ISCO) – třídu 25 Specialisté v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT specialisté) a třídu 35 Technici v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT technici).

Údaje o **studentech a absolventech ICT oborů** byly získány z datových zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, konkrétně ze systému Sdružených informací matrik studentů (SIMS). Zdrojová databáze SIMS je trvale doplňována a aktualizována, včetně zpětných oprav; údaje publikované v této ročence odpovídají stavu zpracování ke dni 23. ledna 2023. Data o studentech vysokých škol se vztahují vždy k 31. prosinci příslušného roku, data o absolventech pak k celému školnímu roku. Studium informačních a komunikačních technologií je vymezeno na základě mezinárodního standardu ISCED-F 2013, třída 06. Počty studentů a absolventů jsou uvedeny ve fyzických osobách, tj. každý student je v konkrétním údaji zahrnut jen jednou, včetně studentů, kteří současně studují ve více studijních programech. Celkové počty studentů a absolventů tedy nemusí souhlasit se součtem studentů a absolventů jednotlivých typů studijních programů.

Údaje o **vybavenosti škol informačními technologiemi** pocházejí z datových zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které sbírá údaje o dostupné IT infrastruktuře v základních, středních a vyšších odborných školách. Data jsou vztažena k září příslušného roku.

Údaje o **vybavenosti a využívání informačních technologií ve zdravotnictví České republiky**, konkrétně v samostatných ordinacích lékařů, pocházejí ze šetření Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR.

Elektronické předepisování léků umožňuje lékařovi vystavit recept na počítači, centrální úložiště pak receptu přidělí identifikační kód, který lékař sdělí pacientovi. Na jeho základě pak lékárník vyzvedne recept z úložiště.

Upozornění na lékové interakce slouží lékařovi ke zjištění toho, zda nejsou určitému pacientovi předepisovány léky, které se navzájem ovlivňují.

Objednání a obdržení výsledků laboratorních vyšetření znamená, že lékař zašle elektronickou objednávku na laboratorní vyšetření z počítače v ordinaci a výsledky poté přijme formou zabezpečeného protokolu.

Online objednání se k lékaři na vyšetření/zárok prostřednictvím on-line formuláře, který je odesílán přímo z webových stránek dané ordinace nebo prostřednictvím systému elektronického objednávání, nezahrnuje objednání se prostřednictvím elektronické pošty.

Online konzultace je možnost zasílat dotazy týkající se zdraví přes webové stránky, na které lékař odpoví elektronickou poštou nebo odpověď zveřejní na webových stránkách ordinace.